

Elementi i kriteriji vrednovanja

Predmet: Povijest

Nastavnik: Tomislav Smolčić

Razredi: 1. A, 1. C, 2. C, 3.A, 3.B, 3.C, 4.A, 4.B, 4.C

CILJ / SVRHA UČENJA PREDMETA:

(cilj koji će se postići, što će učenici naučiti, koje će se sposobnosti kod učenika razvijati te odgojna vrijednost – proizlazi iz okvirnog plana i programa rada pojedinog predmeta)

Nastava Povijesti ima značajno mjesto u stjecanju temeljnih znanja i vještina potrebnih mladom čovjeku za budući život i mogućnost daljnjeg školovanja. Poznavanje povijesti pridonosi razumijevanju procesa koji su oblikovali čovječanstvo od najranijih vremena do danas objašnjavanjem razvoja ljudskih društava, prošlih i sadašnjih ljudskih iskustava te društvenih fenomena u njihovoj povijesnoj perspektivi. Učeći o vlastitoj naciji, državi, društvu, kulturnoj i povijesnoj baštini, kao i o drugim nacijama, kulturama i društvima u prošlosti i sadašnjosti, učenici stječu znanja i razvijaju vještine koje omogućuju razumijevanje vlastitog identiteta i tuđih identiteta. Danas, u doba globalizacije, u kojemu je na djelu snažno miješanje različitih kultura, svjetonazora i religija, mladi čovjek treba postati građanin Europe i svijeta, a pritom sačuvati vlastiti nacionalni identitet, cijeniti i čuvati svoju kulturnu i duhovnu baštinu.

Razvoj stajališta, mišljenja, motivacije i spremnosti na suživot s drugima i drukčijima sastavni je dio poučavanja i učenja u nastavi Povijesti. Proučavanje prošlih događaja koji imaju izražene moralne i etičke dimenzije pridonosi razumijevanju postupaka ljudi u prošlosti te istodobno omogućuje učenicima preispitivanje i konsolidiranje osobnog sustava vrijednosti, stajališta i uvjerenja.

Svrha nastave Povijesti je poticati interes učenika za proučavanje prošlosti, omogućiti razumijevanje sadašnjosti te stjecanje znanja i vještina nužnih za upućeno i aktivno sudjelovanje u društvu kao građana lokalne zajednice, Hrvatske, Europe i svijeta. Aktivni građani prepoznaju vrijednost solidarnosti, kritički promišljaju o društvu i djeluju ka zajedničkoj promjeni na dobrobit čovječanstva.

Svrha je poučavanja i učenja Povijesti razviti u učenika sposobnost povijesnog mišljenja u sklopu pet područja ljudske aktivnosti, a to su: društveno područje, ekonomsko, znanstveno-tehnološko, političko i filozofsko-religijsko-kulturno. Učeći Povijest učenici razvijaju temeljne vještine povezane s postavljanjem pitanja o izvorima, razmatranjem konteksta, sagledavanjem događaja iz različitih perspektiva, preispitivanjem gledišta i zaključaka te oblikovanjem mišljenja na utemeljenim pretpostavkama. Temeljna povijesna znanja prijeko je potreban preduvjet za takav rad. No, ključan je odabir bitnih povijesnih događaja, procesa i pojava u pojedinim područjima i povijesnim razdobljima.

Elementi ocjenjivanja:

činjenično znanje	Poznavanje i razumijevanje događaja, procesa i pojava, temeljnih kronoloških odrednica, osnova korištenja povijesnih i zemljopisnih karata te korištenje odgovarajuće povijesne terminologije.
konceptualno znanje	Poznavanje, korištenje i razumijevanje tehničkih koncepata kao okvira za tumačenje i razumijevanje prošlih događaja, procesa i pojava. Riječ je o konceptima vremena i prostora, uzroka i posljedica, kontinuiteta i promjena, rada na povijesnim izvorima, povijesne perspektive te usporedbe i sučeljavanja.
proceduralno znanje	Poznavanje i primjena odgovarajućih metoda, postupaka i procedura u radu s povijesnim izvorima te u istraživanju prošlosti.

Kriteriji ocjenjivanja:

Nedovoljan (1)	Činjenično znanje - Učenik ne može ni mehanički reproducirati sadržaje uz pomoć i poticaj, ne uočava bitno, u usmenom izlaganju je vrlo spor i nesamostalan. Učenik ne poznaje povijesnu terminologiju. Konceptualno znanje <i>a) vrijeme i prostor</i> - Učenik ne može ni svakodnevnim rječnikom niti uz pomoć nastavnika opisati tijek, slijed i trajanje povijesnog događaja. Ne uspijeva izraditi jednostavni grafički prikaz tijeka vremena (lente vremena, mentalne mape) uz predložak. Ne može odrediti desetljeće, stoljeće i tisućljeće niti uz nastavnikovu pomoć. Ne može opisuje osnovna obilježja razdoblja koje proučava niti uz nastavnikovu pomoć. Ne upisuje i ne ucrtava osnovne podatke u slijepu kartu niti uz nastavnikovu pomoć. Ne može nacrtati jednostavniju slijepu kartu prema zadanom predlošku. Ne crta niti jednostavnije grafičke prikaze. <i>b) uzroci i posljedice</i> - Učenik ne razlikuje uzrok, povod i posljedice. Ne uočava uzroke i posljedice prošlih događaja i pojava. Ne uočava izravno izrečene uzroke i posljedice niti uz nastavnikovu pomoć ne prepoznaje neizravno rečene uzroke i posljedice prošlih događaja i pojava. Ne navodi niti jedan uzrok i posljedicu nekog prošlog događaja ili pojave.
-----------------------	--

	<i>c) rad s povijesnim izvorima</i> - Učenik ne može ni opisati niti navesti vrijednost i ograničene povijesnog izvora ni uz pomoć nastavnika. Ne može navesti ni opisati vrste povijesnih izvora ni uz pomoć nastavnika. Ne može opisati prošli događaj na temelju povijesnog izvora. Ne može postaviti ni jednostavna pitanja o izvoru ni uz nastavnikovu pomoć. <i>d) povijesna perspektiva</i> - Učenik ne uočava postojanje različitih prikaza prošlosti i ne opisuje njihova obilježja ni uz nastavnikovu pomoć. Ne može dati ni jednostavna objašnjenja o tome zašto ljudi tumače prošlost na različite načine koristeći se svakodnevnim primjerima. Ne može opisati značenje pojedinih osoba, događaja i pojava iz povijesti 18., 19. i početka 20. stoljeća ni uz nastavnikovu pomoć. <i>e) usporedba i sučeljavanje</i> - Učenik ne može povijesne događaje, pojave i procese te djela ljudskog stvaralaštva opisati u kontekstu vremena događaja ni uz pomoć nastavnika. Ne navodi njihove sličnosti i zajednička obilježja. Ne može svrstati događaje, pojave i procese te djela ljudskog stvaralaštva u skupine (klasifikacija) ni uz pomoć nastavnika. Proceduralno znanje - Učenik ne prepoznaje metode, postupke i procedure rada s povijesnim izvorima ni uz nastavnikovu pomoć.
Dovoljan (2)	Činjenično znanje - Učenik mehanički reproducira sadržaje uz pomoć i poticaj, ima poteškoća u uočavanju bitnog i zaključivanju, u usmenom izlaganju vrlo spor i nesamostalan. Učenik djelomično koristi povijesnu terminologiju. Konceptualno znanje <i>a) vrijeme i prostor</i> - Svakodnevnim rječnikom i uz pomoć nastavnika opisuje tijek, slijed i trajanje povijesnog događaja. Izrađuje jednostavni grafički prikaz tijeka vremena uz predložak. Smješta godine u desetljeće, stoljeće i tisućljeće uz nastavnikovu pomoć. Opisuje neka obilježja razdoblja koje proučava te smješta događaje i osobe u odgovarajuća razdoblja uz nastavnikovu pomoć.

	Upisuje i ucrtava osnovne podatke u slijepu kartu uz nastavnikovu pomoć. Crta jednostavnije slijepe karte prema zadanom predlošku. Crta jednostavniji grafički prikaz tijeka vremena prema uputama i uz navođenje nastavnika. <i>b) uzroci i posljedice</i> - Učenik razlikuje pojam uzrok, povod i posljedica. Uočava uzroke i posljedice prošlih događaja. Prepoznaje izravno izrečene uzroke i posljedice te uz nastavnikovu pomoć prepoznaje neizravno rečene uzroke i posljedice prošlih događaja i pojava. Navodi jedan uzrok i jednu posljedicu nekog događaja ili pojave. <i>c) rad s povijesnim izvorima</i> - Učenik opisuje vrijednost i ograničene povijesnog izvora uz pomoć nastavnika. Opisuje vrste povijesnih izvora i navodi jednostavne primjere iz osobnog života te iz razdoblja koje obrađuje. Opisuje prošli događaj na temelju povijesnog izvora. Postavlja jednostavna pitanja o izvoru uz nastavnikovu pomoć. <i>d) povijesna perspektiva</i> - Učenik uočava da postoje različiti prikazi prošlosti te opisuje njihova obilježja uz nastavnikovu pomoć. Daje jednostavna objašnjenja o tome zašto ljudi tumače prošlost na različite načine koristeći se svakodnevnim primjerima. Opisuje značenje pojedinih osoba, događaja i pojava iz povijesnog razdoblja od 18. st. do 1918. uz nastavnikovu pomoć. <i>e) usporedba i sučeljavanje</i> - Učenik povijesne događaje, pojave i procese te djela ljudskog stvaralaštva opisuje stavljajući ih u kontekst uz pomoć nastavnika. Navodi njihove sličnosti i zajednička obilježja. Svrstava događaje, pojave i procese te djela ljudskog stvaralaštva u skupine (klasifikacija) uz pomoć nastavnika. Proceduralno znanje - Učenik prepoznaje neke metode, postupke i procedure rada s povijesnim izvorima te osnovne metode, postupke i procedure rada i primjenjuje ih, ali uz pomoć nastavnika.
Dobar (3)	Činjenično znanje - Učenik reproducira najbitnije činjenice iz sadržaja, nesistematično izlaže o prošlim događajima, procesima i pojavama. Učenik koristi jednostavniju povijesnu terminologiju. U usmenom izlaganju nesamostalan, ima poteškoća u izlaganju. Učenik je usvojio više od polovine ključnih pojmova koje može samostalno pojasniti.

Konceptualno znanje

a) vrijeme i prostor

- Učenik opisuje tijek, slijed i trajanje događaja. Učenik navodi tijek vremena, smješta osobe i pojave u odgovarajuća povijesna razdoblja s vremenskim odstupanjem. Izrađuje jednostavne grafičke prikaze tijeka vremena. Određuje godinu, stoljeće i tisućljeće. Učenik se koristi kartom. Nabraja vremenski slijed događaja na karti. Upisuje i ucrtava tražene podatke u slijepu kartu uz manje odstupanje prema uputama. Crta jednostavnije slijepe karte uz tematski predložak. Izrađuje grafičke prikaze tijeka vremena prema detaljnim uputama i prema tematskom predlošku.

b) uzroci i posljedice

- Učenik objašnjava pojam uzroka, povoda i posljedice. Navodi uzroke, povod i posljedice prošlih događaja. Navodi izravno i neizravno izrečene uzroke i posljedice na primjerima prošlih događaja i pojava koje proučava uz pomoć nastavnika. Navodi više od jednog uzroka i posljedice nekog događaja i pojave.

c) rad s povijesnim izvorima

- Učenik navodi vrijednosti i ograničenja povijesnih izvora na konkretnim primjerima iz razdoblja koje proučava. Uočava važnost povijesnih izvora u proučavanju prošlosti te oblikuje jednostavan odgovor koji uključuje podatke iz izvora. Učenik opisuje povijesni izvor, postavlja pitanje o vremenu, mjestu i okolnostima njihova nastanka. Uspoređuje dva povijesna izvora te ih opisuje.

d) povijesna perspektiva

- Učenik uspoređuje pojedine prikaze i perspektive te identificira neke sličnosti i razlike. Navodi neke razloge nastanka različitih prikaza prošlosti. Opisuje značenje pojedinih osoba, događaja i pojava iz povijesti 18., 19. i početka 20. stoljeća.

e) usporedba i sučeljavanje

- Učenik povijesne događaje, pojave i procese te djela ljudskog stvaralaštva opisuje stavljajući ih u kontekst u kojemu se mogu interpretirati. Opisuje njihove sličnosti, zajednička obilježja ili međusobne različitosti i utjecaj. Svrstava događaje, pojave i procese te djela ljudskog stvaralaštva u skupine (klasifikacija).

	Proceduralno znanje - Učenik poznaje i primjenjuje neke metode, postupke i procedure rada s povijesnim izvorima te u istraživanju prošlosti uz pomoć nastavnika.
Vrlo dobar (4)	Činjenično znanje - Uz neznatnu pomoć učenik definira, opisuje i objašnjava događaje, procese i pojave te temeljne kronološke odrednice predviđene godišnjim izvedbenim kurikulumom. Učenik koristi povijesnu terminologiju. U usmenom i pismenom izlaganju sistematičan je i točan, ali sporiji. Učenik je usvojio sve ključne pojmove, ali ne može sve u potpunosti pojasniti. Konceptualno znanje <i>a) vrijeme i prostor</i> - Učenik objašnjava tijek, slijed i trajanje događaja. Učenik opisuje tijek vremena, smješta samostalno osobe i pojave u odgovarajuća povijesna razdoblja. Izrađuje grafičke prikaze tijeka vremena (lente vremena, mentalne mape). Određuje godinu, stoljeće i tisućljeće. Učenik se koristi kartom. Objašnjava vremenski slijed događaja na karti. Upisuje i ucrtava tražene podatke u slijepu kartu te crta jednostavnije slijepe karte. Izrađuje grafičke prikaze tijeka vremena prema uputama i prema tematskom predlošku. <i>b) uzroci i posljedice</i> - Učenik opisuje uzroke, povod i posljedice koji su doveli do pojedinih povijesnih događaja, pojava ili procesa, kao i rezultat tih zbivanja. Učenik uočava uzroke, povod i posljedicu te navodi kategorije uzroka. Uočava izravno najvažnije navedene uzroke i posljedice ili zaključuje o njima kada nisu izravno izrečeni. Navodi da su neki uzroci i posljedice važniji od drugih. Opisuje zašto treba istražiti više od jednog uzroka i posljedice nekog događaja i pojave. <i>c) rad s povijesnim izvorima</i> - Učenik opisuje vrijednosti i ograničenja povijesnih izvora na konkretnim primjerima iz razdoblja koje proučava. Navodi značenje povijesnih izvora u proučavanju prošlosti te oblikuje odgovor koji uključuje podatke iz izvora. Učenik objašnjava i vrednuje povijesni izvor, postavlja pitanje o vremenu, mjestu i okolnostima njihova nastanka te o autoru, njihovim gledištima i namjerama. Uspoređuje dva povijesna izvora te iznosi zaključak.

	d) <i>povijesna perspektiva</i> - Učenik uspoređuje pojedine interpretacije i perspektive te objašnjava sličnosti i razlike. Objašnjava neke razloge nastanka različitih prikaza prošlosti na odabranim primjerima. Objašnjava značenje odabranih osoba, događaja ili pojava iz povijesti 18., 19. i početka 20. stoljeća. e) <i>usporedba i sučeljavanje</i> - Učenik povijesne događaje, pojave i procese te djela ljudskog stvaralaštva opisuje stavljajući ih u kontekst u kojemu se mogu ocijeniti i interpretirati. Objašnjava njihove sličnosti, zajednička obilježja ili međusobne različitosti i utjecaj. Svrstava događaje, pojave i procese te djela ljudskog stvaralaštva u skupine (klasifikacija) te formuliira opći zaključak. Proceduralno znanje - Učenik poznaje i primjenjuje odgovarajuće metode, postupke i procedure rada s povijesnim izvorima i u istraživanju prošlosti uz uputu nastavnika.
Odličan (5)	Činjenično znanje - Učenik samostalno definira, opisuje i objašnjava događaje, procese i pojave te temeljne kronološke odrednice predviđene godišnjim izvedbenim kurikulumom. U usmenom i pismenom izlaganju sistematičan je i točan. Učenik samostalno koristi odgovarajuću povijesnu terminologiju. Učenik je usvojio sve ključne pojmove te ih može samostalno pojasniti. Konceptualno znanje a) <i>vrijeme i prostor</i> - Učenik samostalno objašnjava tijek, slijed i trajanje događaja. Koristi se rječnikom kojim opisuje tijek vremena, smješta samostalno osobe i pojave u odgovarajuća povijesna razdoblja. Izrađuje grafičke prikaze tijeka vremena (lente vremena, mentalne mape). Samostalno određuje godinu, stoljeće i tisućljeće. Učenik se samostalno koristi kartom. Samostalno objašnjava vremenski slijed događaja na karti. Samostalno upisuje i ucrtava tražene podatke u slijepu kartu te crta jednostavnije slijepe karte. b) <i>uzroci i posljedice</i>

- Učenik samostalno objašnjava uzroke, povod i posljedice koji su doveli do pojedinih povijesnih događaja, pojava ili procesa, kao i rezultat tih zbivanja. Učenik razlikuje uzroke, povod i posljedicu te objašnjava kategorije uzroka. Uočava izravno navedene uzroke i posljedice ili zaključuje o njima kada nisu izravno izrečeni. Objašnjava da su neki uzroci i posljedice važniji od drugih. Objašnjava zašto treba istražiti više od jednog uzroka i posljedice nekog događaja i pojave te provjeriti dostupne izvore.

c) rad s povijesnim izvorima

- Učenik objašnjava vrijednosti i ograničenja povijesnih izvora na konkretnim primjerima iz razdoblja koje proučava. Razumije značenje povijesnih izvora u proučavanju prošlosti te oblikuje odgovor koji uključuje podatke iz izvora. Učenik analizira i vrednuje povijesni izvor, postavlja pitanje o vremenu, mjestu i okolnostima njihova nastanka te o autoru, njihovim gledištima i namjerama. Uspoređuje dva ili više povijesnih izvora te iznosi zaključak.

d) povijesna perspektiva

- Učenik samostalno uspoređuje pojedine interpretacije i perspektive te objašnjava sličnosti i razlike. Objašnjava razloge nastanka različitih prikaza prošlosti na odabranim primjerima. Objašnjava značenje odabranih osoba, događaja ili pojava iz povijesti 18., 19. i početka 20. stoljeća.

e) usporedba i sučeljavanje

- Učenik povijesne događaje, pojave i procese te djela ljudskog stvaralaštva razumije i objašnjava stavljajući ih u kontekst u kojemu se mogu ocijeniti i interpretirati. Usporedbom uočava njihove sličnosti, zajednička obilježja ili međusobne različitosti i utjecaj. Usporedbom svrstava događaje, pojave i procese te djela ljudskog stvaralaštva u skupine (klasifikacija) te formulira opći zaključak.

Proceduralno znanje

- Učenik poznaje i samostalno primjenjuje odgovarajuće metode, postupke i procedure rada s povijesnim izvorima i u istraživanju prošlosti.

Brojčana ljestvica vrednovanja pisanih provjera:

nedovoljan (1) - <50%
dovoljan (2) – 50-64.9%
dobar (3) – 65-79.9%
vrlo dobar (4) – 80-89.9%
odličan (5) – 90% i više

Zaključna ocjena:

Zaključna ocjena u pravilu proizlazi iz aritmetičke sredine svih ocjena koje je učenik stekao tijekom nastavne godine uz uvjet da svaki element ocjenjivanja (činjenično znanje, konceptualno znanje i proceduralno znanje) mora biti pozitivan (aritmetička sredina svih ocjena u svakom elementu ocjenjivanja mora biti minimalno 1.5). U slučaju da učenik pokazuje napredak može mu biti zaključena viša ocjena od ocjene određene aritmetičkom sredinom.